

# Rim Vahiyni Mustahkamlaydi — O‘n Birinchi Raqam

*Bashoratning uch karra tatbiqini anglash: 2001-yil 11-sentyabr va Laodikiyalik Adventizm uchun yakuniy sinov jarayoni*

Jeff Pippenger  
2024-08-30

Xuddi 1840-yil 11-avgust Miller tomonidan qabul qilingan qoidalarini tasdiqlaganidek, 2001-yil 11-sentabrdan keyin ko‘rishga tayyor bo‘lganlar uchun Future for America tomonidan qabul qilingan bashoratli tamoyillar Ishayo kitobining yigirma sakkizinchi bobida bayon etilgan kech yomg‘irning haqiqiy Muqaddas Kitobiy metodologiyasi ekani ayon bo‘ldi. Muqaddas tarixda bayon etilganidek, islohot chizig‘i ustiga islohot chizig‘ini qo‘llash 2001-yil 11-sentabr 1840-yil 11-avgustning takrori bo‘lganini tasdiqladi.

Vahiy 10-bobdagi qudratli Farishta 1840 yilda pastga tushganida, U 2001 yildagi O‘z tushishini timsol qilgani ko‘rildi. Har ikkala farishta ham Islom haqidagi bashorat bajo bo‘lgan paytda pastga tushdi. So‘ng, erkaklar va ayollar ushbu uslubiyatning samaradorligiga javob berganlari sari, harakat o‘tib bordi. Laodikiya ruhida Yettinchi kun Adventizmi rahbariyati oxirzamon davrida, 1989 yilda, chetlab o‘tildi, va endi Rabbiiy uchinchi farishta harakatini O‘zining oxirgi kunlardagi vakillari sifatida tanlay boshlagan bir paytda, o‘sha jamoat o‘zining yakuniy sinov jarayoniga kirdi.

Oxirgi kunlar uchun berilgan qoidalarining eng bosh qoidasidan biri bashoratning uch karra tatbiqi edi. Ayniqsa o‘sha paytda uchta voy-holning uch karra tatbiqi shunday ravshan namoyon bo‘ldiki, u 2001-yil 11-sentabr voqeasini yaqqol tasdiqlab turardi. Bu haqiqat halollik bilan tekshirilganida, o‘sha kezlarda haqiqatni izlayotgan qalblar orqali Yeremiyoning “qadimiy yo‘llari”ga yetaklanayotganlar, bashoratning bajo kelishini, shuningdek uchinchi farishta harakati tomonidan qabul qilingan bashoratni talqin qilish qoidalarining haqiqiylikini asosli deb tan oldilar.

Vahiy kitobining to‘qqizinchi bobidagi birinchi voy tarixiga doir to‘g‘ri kashshofona tushuncha Islomni ifodalashi ko‘rildi. Soxta payg‘ambar Muhammad ushbu tarixning shohi ekani ko‘rildi. O‘sha tarixda Islom Rim imperiyasiga hujum qilishi, va ularning urush olib borish usuli ayniqsa to‘satdan hamda kutilmaganda zarba berish sifatida aniq belgilab qo‘yilgani ko‘rildi. Shu munosabat bilan, aynan Islomning urush usulining o‘zi “assassin” so‘zining etimologik ildizlarini ta‘minlashi tushunildi. O‘sha tarixda Islom Rim lashkarlariga ozor yetkazishi, va bu davr yuz ellik yillik vaqt bashorati chizig‘i ostida yakun topishi ko‘rildi. Bu vaqt bashorati 1449-yil 27-iyulda tugaganida, ikkinchi voyning vaqt bashorati va tarixi boshlandi.

Bu uch yuz to‘qson bir yil va o‘n besh kundan iborat yana bir vaqt-payg‘ambarligini boshladi; u 1840-yil 11-avgustda nihoyasiga yetdi. O‘sha tarixda Islomning payg‘ambarlik ishini ifoda etgan hukmdor Ottman edi; u birinchi voy tarixida Muhammad tomonidan timsollashtirilgan edi. To‘qqizinchi bob shuni aytadiki, ikkinchi voy tarixida Islom Rim lashkarlarini o‘ldiradi. Ular hanuz urush olib borishning o‘sha usulini, ya‘ni to‘satdan va kutilmaganda hujum qilishni qo‘llar

edilar, biroq o'sha tarixda porox ilk bor ixtiro qilinib ishga solindi; shu bois ikkinchi voy qotilning to'satdan hujumida ifodalangan urush usulini anglatar edi, bundan tashqari, u portlovchi moddalarni ham o'z ichiga olardi.

2001-yil 11-sentabrda Islomning uchinchi voyi to'satdan portlovchi moddalar bilan Rimning ruhiy lashkarlariga zarba berdi. O'sha voqea bashoratli haqiqatning bir necha yo'nalishlarining boshlanishini belgiladi, biroq u, shubhasiz, birinchi va ikkinchi voyning avvalgi ikki guvohi ustiga asoslangan edi. Bu voqea shuni ravshan namoyon qildiki, xuddi 1840-yil 11-avgustdagi Millerchilar tarixining quvvatlantirilishi singari — ya'ni Islomning ikkinchi voy haqidagi bashorati amalga oshib, Vahiy kitobining o'ninchi bobidagi farishta pastga tushgan paytda — Islomning uchinchi voy haqidagi bashorati yetib kelganida, bu o'sha sanada Vahiy kitobining o'n sakkizinchi bobidagi farishtaning tushishini belgilagan edi.

“Endi men Nyu-Yorkni suv to'liqini supurib ketishi kerak, deb e'lon qilganman, degan gap kelib chiqyaptimi? Men buni hech qachon aytmaganman. Men u yerda qavatma-qavat qad ko'tarayotgan ulkan binolarga qarab shunday deganman: 'Yer yuzini qattiq larzaga solish uchun Rabbiy o'rnidan turganida, naqadar dahshatli manzaralar yuz beradi! Shunda Vahiy 18:1–3 dagi so'zlar bajo bo'ladi.' Vahiyning o'n sakkizinchi bobining butuni yer yuziga kelayotgan narsalar haqida ogohlantirishdir. Ammo Nyu-York ustiga aynan nima kelishi borasida menga alohida nur berilmagan; faqat shuni bilamanki, bir kun kelib u yerdagi ulkan binolar Xudoning qudrati burib-ag'darishi va ostin-ustin qilishi orqali qulatiladi. Menga berilgan nurga ko'ra, men halokat dunyoda ekanini bilaman. Rabbiydan chiqqan bir so'z, Uning qudratli quvvatining bir tegishi — va bu ulkan inshootlar qulab tushadi. Biz tasavvur ham qila olmaydigan darajada dahshatli manzaralar yuz beradi.” Review and Herald, 1906-yil 5-iyul.

Shundan so'ng, ko'rishga tayyor bo'lganlar tomonidan Future for America harakati Milleriylar harakatining parallelidir, deb ko'rildi. Uchinchi voyadagi Islom o'sha nuqtadan boshlab xabarning asosiy unsurlaridan biriga aylandi. Ilhom Vahiy kitobidagi farishta pastga tushganida keyingi yomg'ir kelishini ravshan tarzda o'rgatgan edi.

“Keyingi yomg'ir Xudoning xalqi ustiga yog'ilishi kerak. Qudratli bir farishta osmondan tushib keladi, va butun yer yuzi uning ulug'vorligi bilan yoritiladi.” Review and Herald, 1891-yil 21-aprel.

Yahudo qabilasining Arsloni keyingi yomg'ir haqidagi kengroq tushunchani ochishni boshlaganida, U O'z xalqini Yoel kitobiga yetakladi; bu kitob keyingi yomg'irga oid asosiy murojaat nuqtalaridan biridir. O'sha paytda 2001-yil 11-sentabrdan keyin bu harakatga qo'shilgan o'sha kishilarning ayrimlari, Yoelda Xudoning tokini vayron qiladigan va Yarim Tun Faryodining uyg'onishiga olib boradigan hasharotlar Islomni ifodalaydi, degan xulosaga keldilar. Ular hasharotlar Rimni ifodalashini ko'ra olmadilar yoki ko'rishni istamadilar.

Uchta kulfatga doir bashoratning uch karra qo'llanishini anglash natijasida yuzaga kelgan qudratli nur, hasharotlar Islomni ifodalaydi, degan ularning da'vosiga muqaddaslanmagan mantiqiy tayanch qo'shdi. Har doimgidek, bir marta shaxsiy talqin qabul qilinsa, soxta asosni saqlab

qolishga urinishda Muqaddas Yozuvlarni buzib talqin qilish yuz beradi. O‘z qarashlarini himoya qilish borasidagi ishlarida ular timsol va antitimsol tamoyilini tushunmaganliklarini namoyon etdilar.

Ilohiyot va Muqaddas Kitob tadqiqotlarida “tip” va “antitip” atamaları bir-biri bilan bog‘liq ikki unsur o‘rtasidagi munosabatni ifodalash uchun qo‘llanadi; bunda ulardan biri boshqasini oldindan tasvirlaydi yoki uning soyasini tashlaydi. Bu tushuncha ko‘pincha “soya” va “mohiyat” kabi kengroq toifalar doirasiga kiradi.

Tip — Eski Ahddagi bir voqea, shaxs yoki muassasa bo‘lib, Yangi Ahddagi unga muvofiq voqea, shaxs yoki muassasani oldindan bildiradi yoki bashoratli tarzda soyasini tashlaydi. U ramziy bir muqaddima vazifasini bajaradi. Antitip esa tipning bajo keltirilishi yoki voqelikka aylanishidir. U tip tomonidan oldindan soyasi tashlangan voqelikdir. “Soya” va “mohiyat” tushunchasi tip bilan antitip o‘rtasidagi munosabatga muvoziy keladi. “Soya” (tip)ni, “mohiyat” esa (antitip)ni ifodalaydi.

Shunday ekan, hech kim sizlarni yegulik yoki ichimlik haqida, yoxud bayram kuni, yangi oy yoki shanba kunlari xususida hukm qilmasin; bular kelajakdagi narsalarning soyasidir; ammo jism Masihnikidir. Kolosaliklarga 2:16, 17.

Zero Qonun kelajakdagi yaxshi narsalarning soyasiga ega bo‘lib, narsalarning ayni qiyofasining o‘zi emas ekan, ular yildan-yilga doimiy ravishda keltirib turgan o‘sha qurbonliklar bilan u yerga keluvchilarni hech qachon komil qila olmaydi. Ibroniylarga 10:1.

2001-yil 11-sentabrdan keyingi davrda Yoel kitobi yuzasidan, hamda to‘rtta hasharot orqali ramziy tarzda ifodalangan papalik Rimini to‘g‘ri aniqlash va shu tariqa Laodikiyadagi adventizmning bosqichma-bosqich vayron qilinishini bayon etish borasidagi bahs-munozarada, hasharotlar Rim emas, balki Islom edi, deb da‘vo qilganlar, uch baloning uch karra tatbiq etilishiga muqaddaslanmagan bir urg‘u berish bilan cheklanib qolmay, balki Rimning antitipiga ishora qiluvchi tiplarga ham murojaat qilib, aynan o‘sha tiplar aslida Islomni aniqlab beradi, deb da‘vo qildilar. Shunday qilish orqali ular yo tip va antitip tamoyilini chinakamiga tushunmaganliklariga, yoki maqsadni oqlash uchun tiplarni noto‘g‘ri talqin etishni munosib vosita deb bilganliklariga dalil berdilar.

Rim haqidagi hozirgi bahs-munozarada, Doniyor kitobining o‘n birinchi bob, o‘n to‘rtinchi oyatidagi “qaroqchilar” Qo‘shma Shtatlar deb hisoblaydigan nuqsonli g‘oyaga yopishib olganlar bashoratning uch karra tatbiqini ham, tip va antitip tamoyilini ham to‘g‘ri tushunmasliklari yana bir bor ayon bo‘lmoqda.

“qaroqchilar” Amerika Qo‘shma Shtatlari, degan qarashni tutganlar o‘z mavqelarini himoya qilishga uringanlarida, ular uchta Rimning uch karra tatbiqiga doir bir qo‘llanishdan foydalanadilar; go‘yoki shu bilan zamonaviy Rim, ya‘ni Rimning uchinchi namoyoni, Amerika Qo‘shma Shtatlari ekanini isbotlamoqchi bo‘ladilar. Ular ataylab soxta guvohlik bermayotganiga, balki faqat bashoratning uch karra tatbiqi qoidalariga nisbatan ko‘r nodonlikni namoyon etayotganiga ishonib, ular dastlabki ikki Rimga xos bo‘lgan bashoratli bir xususiyatdan

foydalanadilar va Rim tarixining bir xususiyati zamonaviy Rimni aniqlab beradi, deb da'vo qiladilar.

Butparast Rim — Rim haqidagi uch bashoratiy ro'yobning birinchisidir. Doniyor kitobining sakkizinchi bobida butparast Rim erkak jinsidagi kichik shoxdir. Ikkinchi bobda butparast Rim davlatchilikdir. Doniyor kitobining yettinchi bobida butparast Rim o'n bo'lakli saltanatga bo'linadi.

Rimning ikkinchi namoyoni — papalik Rimi bo'lib, u sakkizinchi bobda ayol jinsidagi kichik shoxdir, ikkinchi bobda esa cherkovchilikdir, yettinchi bobda esa kufr so'zlarini gapiradigan va uchta shoxni yulib tashlaydigan shoxdir. Butparast Rim yagona hokimiyatdir, ammo papalik Rimi ikki qirrali hokimiyat bo'lib, papalik cherkovining butparast Rimning avvalgi siyosiy tuzilmalariga mansub davlatchilik ustidan hukmronlik qilishini ifodalaydi. 1798 yilda papalik hokimiyati o'limli yarasini oldi, ammo u cherkov bo'lishdan to'xtamadi; u faqat Muqaddas Kitob bashoratidagi mahluq bo'lishdan to'xtadi, chunki ilgari o'zi nazorat qilgan fuqaroviy hokimiyat undan olib tashlangan edi.

Ikkinchi Rim — papalik Rimi bo'lib, u faqat o'zining kufrona rejalarini amalga oshirish uchun davlat hokimiyatini boshqarish qudratiga ega bo'lganida Muqaddas Kitob bashoratidagi bir qudrat (mahluq) sifatida faoliyat ko'rsatgan. Birinchi Rim yakka bir qudrat edi, ikkinchi Rim ikki qirrali qudrat edi, uchinchi Rim esa uch qirrali qudratdir. Rimning ushbu uch ko'rinishi bashoratning har bir uch karra tatbiqidagi kabi ayni tamoyillar bilan boshqariladi. Bashoriy ma'noda uchta voy, uchta Bobil, uchta Rim va uchta Ilyos bor. Tip va antitip nuqtai nazaridan, uch karra tatbiqlarning har biridagi dastlabki ikki ko'rinish tiplar bo'lib, ular uchinchi bajo kelishning soyasini beradi; uchinchi bajo kelish esa bashoratning uch karra tatbiqidagi antitip va mohiyatdir.

Rim bilan bog'liq holda, birinchi ikki Rimning xususiyatlari shuni ko'rsatadiki, ham butparast Rim, ham papalik Rimi o'z hukmdoriga Pontifex Maximus unvonini bergan. Shuning uchun zamonaviy Rim hukmdorining unvoni Pontifex Maximus bo'lar edi; bu unvon esa hech qachon Amerika Qo'shma Shtatlarining biror prezidentiga nisbat berilmagan. Birinchi ikki Rim o'z tarixiy davrining taxti ustida hokimiyatni o'rnatish uchun uchta geografik to'siqni yengib o'tgan bo'lar edi. 1798-yilgacha bo'lgan davrda Amerika Qo'shma Shtatlarining uchta geografik to'siqni yengib o'tganiga oid hech qanday dalil yo'q.

Dastlabki ikki Rimning qachon mutlaq hukmronlik qilishi aniq bir vaqt davri bilan belgilangan edi. Daniel kitobining o'n birinchi bob yigirma to'rtinchi oyatida butparast Rim "bir vaqt", ya'ni uch yuz oltmish yil davomida hukmronlik qilishi bilan ko'rsatilgan bo'lib, u miloddan avvalgi 31-yildagi Aktsiy jangi paytidan to milodiy 330-yilgacha shunday qildi. Papa Rimi esa, uchta shox olib tashlangandan keyin, 538-yildan 1798-yilgacha bo'lgan ming ikki yuz oltmish yil davomida hukmronlik qilgani qayta-qayta ko'rsatilgan. Ishayo kitobining yigirma uchinchi bobida Qo'shma Shtatlar bir podshohning kunlari kabi ramziy yetmish yil davomida hukmronlik qilishi bilan ko'rsatilgan, biroq u ramziy yetmish yil davomida hukmronlik qilishidan avval hech qachon uchta jug'rofiy to'siqni olib tashlamagan.

Zamonaviy Rim Doniyor kitobining o‘n birinchi bobida, qirqinchi oyatdan qirq ikkinchi oyatgacha, janub podshohi, ulug‘vor yurt va Misrning uchta geografik to‘siq‘ini yengib o‘tayotgani sifatida tasvirlanadi; va bu uch to‘siq mag‘lub etilib, Rimga bo‘ysundirilgach, ular ajdarho, maxluq va soxta payg‘ambardan iborat uch karra ittifoqni tashkil etadi. Yuhanno ham bizga papalik maxluqining halokatli yarasi tuzatilganini va shundan so‘ng uning qirq ikki ramziy oy davomida hukmronlik qilishini ma‘lum qiladi.

Va men uning boshlaridan birini xuddi o‘lim darajasida yaralangandek ko‘rdim; va uning halokatli yarasi tuzaldi: va butun dunyo hayvonga hayrat bilan ergashdi. Va ular hayvonga hokimiyat bergan ajdahoga sajda qildilar; va hayvonga ham sajda qilib, shunday dedilar: Hayvonga kim o‘xshar? U bilan urush qilishga kim qodirdir? Va unga buyuk so‘zlar va kufrlar so‘zlovchi bir og‘iz berildi; va unga qirq ikki oy davom etish uchun hokimiyat berildi. Vahiy 13:3–5.

O‘limga olib keluvchi yarasi tuzalganidan keyin qirq ikki ramziy oy davomida hukmronlik qiladigan mahluq — Rim hokimiyatidir.

Vahiy 13 dagi bashorat qo‘zichoqsimon shoxlarga ega bo‘lgan mahluq bilan ifodalangan hokimiyat “yer yuzini va unda yashovchilarni” papalikka sajda qildirishini e‘lon qiladi; bu yerda papalik “qoplonga o‘xshash” mahluq orqali ramziy ifodalangan.... Eski hamda Yangi Dunyoda papalik yakshanba institutiga ko‘rsatiladigan ehtirom orqali ta‘zim qabul qiladi; bu institut esa butunlay Rim cherkovining hokimiyatiga tayanadi.” *The Great Controversy*, 578.

Butparast, birinchi Rim, Doniyor kitobining o‘n birinchi bobi, yigirma to‘rtinchi oyatining bajo bo‘lishida uch yuz oltmish yil davomida mutlaq hukmronlik qildi, va bu ishni Doniyor kitobining sakkizinchi bobi, to‘qqizinchi oyatining bajo bo‘lishida uchta geografik to‘siqni olib tashlaganidan keyin amalga oshirdi.

Papalik — ikkinchi Rim — Muqaddas Yozuvning bir necha oyatlarining amalga oshishi sifatida ming ikki yuz oltmish yil davomida oliy hukmronlik qildi; va buni Doniyor kitobining yettinchi bobi, sakkizinchi va yigirmanchi oyatlarining amalga oshishi sifatida uchta geografik to‘siqni bartaraf etganidan keyin qildi.

Zamonaviy Rim Doniyor kitobining o‘n birinchi bobidagi qirqinchi oyatda janub podshohi ustidan g‘alaba qozonadi, so‘ng qirq birinchi oyatda ulug‘vor yurtni yengadi va qirq ikkinchi oyatda Misrni zabt etadi. Zamonaviy Rim Doniyor kitobining o‘n birinchi bobidagi shimol podshohidir.

Butparast, birinchi Rim, ta‘qib qiluvchi hokimiyat edi, va papalik, ikkinchi Rim, ta‘qib qiluvchi hokimiyat edi; demak, zamonaviy Rim ham ta‘qib qiluvchi hokimiyat bo‘ladi.

Qo‘shma Shtatlar zamonaviy Rim amalga oshiradigan uchinchi quvg‘inda ishtirok etadi, biroq bu Qo‘shma Shtatlarni papalik hokimiyati deb belgilamaydi; bu shunchaki oxirgi kunlarda Qo‘shma Shtatlarning papalik hokimiyati bilan bo‘lgan munosabatining bir xususiyatini ko‘rsatadi.

Oxirgi kunlarda Qo‘shma Shtatlar “sening xalqingning talonchilari” ekanini da‘vo qilmoqchi bo‘lganlar, Qo‘shma Shtatlarni noto‘g‘ri aniqlash uchun uchta Rimning uch karra tatbiqini qo‘llaydilar. Ular uch karra tatbiq doirasida qo‘llaydigan nuqsonli usul shundan iboratki, birinchi

ikki Rimning bir xususiyatini aniqlab olib, so'ngra Rimning o'zi emas, balki Rimga oid bashoratli bir xususiyat uchinchi Rimdir, deb qat'iy turib oladilar.

Ular milodiy 321-yildagi Konstantinning tarixdagi ilk Yakshanba qonunini va milodiy 538-yildagi papalik Rimining Yakshanba qonunini ko'rsatib, yaqinda Qo'shma Shtatlarda joriy etiladigan Yakshanba qonuni Qo'shma Shtatlarni zamonaviy Rim sifatida belgilaydi, deb da'vo qiladilar; shuningdek, Doniyor orqali aytilgan "xarob qiluvchi jirkanchliklar" ko'ringanda qochish haqidagi Iso ogohlantirishini Yakshanba qonuni bilan bog'lash orqali o'zlarining nuqsonli tatbiqlarini ham aralashtiradilar. Iso tilga olgan "xarob qiluvchi jirkanchlik" oxirgi kunlarda ikkita Yakshanba qonuniga ishora qiladi, biroq bu juda boshqacha ramziydir, chunki u qochish haqidagi ogohlantirishdir, mahluqning belgisidan saqlanish haqidagi ogohlantirish emas. Ularning nuqsonli g'oyasi oxirgi kunlarda aynan ikkita muayyan Yakshanba qonuni borligini hatto hisobga ham olmaydi.

Shunday ekan, qachonki sizlar muqaddas joyda Doniyor payg'ambar tomonidan aytilgan vayron qiluvchi jirkanchlikning turganini ko'rsangiz, (o'quvchi anglasin:) u holda Yahudiyada bo'lganlar tog'larga qochsinlar; tomning ustida bo'lgan kishi uyidan biror narsa olish uchun pastga tushmasin; dalada bo'lgan kishi ham kiyimini olish uchun orqaga qaytmasin. O'sha kunlarda homilador bo'lganlarga va emizikli bolasi borlarga hol bo'lsin! Ibadat qilinglarki, qochishingiz qishda ham, shanba kunida ham bo'lmasin. Matto 24:15–20.

"Doniyor payg'ambar tomonidan aytilgan vayronagarchilik jirkanchligi" Iso O'z xalqiga bergan bir alomat edi; bu alomat butparast Rim Quddusni qamal qilib, keyin milodiy 66-yildan 70-yilgacha muqaddas maskan va shaharni vayron qilayotgan paytda, ular yaqinlashib kelayotgan Quddus halokatidan qachon qochishlari kerakligini ko'rsatib berardi.

"Iso apostat bo'lgan Isroil ustiga tushajak hukmlarni, ayniqsa Masihni rad etib, xochga mixlaganlari uchun ularga kelajak qasoskor intiqomni tinglab turgan shogirdlariga bayon qildi. O'sha dahshatli avj nuqtasidan oldin shubhasiz alomatlar namoyon bo'lar edi. Qo'rqinchli soat to'satdan va shiddat bilan yetib kelardi. Va Najotkor O'z izdoshlarini ogohlantirdi: 'Shunday ekan, qachonki sizlar Doniyor payg'ambar orqali aytilgan vayronagarchilik makruhligi muqaddas joyda turganini ko'rsangiz, (o'qigan anglasin:) unda Yahudiyada bo'lganlar tog'larga qochsinlar.' Matto 24:15, 16; Luqo 21:20, 21. Rimliklarning butparast bayroqlari shahar devorlaridan bir necha furlong tashqariga cho'zilgan muqaddas yerga o'rnatilgach, Masihning izdoshlariga qochish orqali najot topish lozim edi. Ogohlantiruvchi alomat ko'ringanda, qutulib qolmoqchi bo'lganlar hech qanday kechikish qilmasliklari kerak edi...."

"Quddusning vayron qilinishida birorta ham masihiy halok bo'lmadi. Masih O'z shogirdlarini ogohlantirgan edi, va Uning so'zlariga ishonganlarning hammasi va'da qilingan alomatni kutib kuzatib turdilar.... Ular zudlik bilan xavfsiz joyga — Iordandan naridagi Pereya yurtidagi Pella shahriga qochib ketdilar." The Great Controversy, 25, 30.

538-yil yaqinlashar ekan, o'sha davr nasroniylari jamoat butparastlik dini bilan murosaga kelish oqibatida buzilganini angladilar va Masihning ogohlantirishiga, shuningdek, havoriy Pavlusning 2 Salonikaliklarga maktubining ikkinchi bobidagi guvohligi orqali berilgan nurga asoslanib, o'n ikki yuz oltmish yillik bashoratli sahroga qochib ketdilar.

“Ammo Masihning kelishidan oldin, bashoratlarda oldindan aytilganidek, diniy dunyoda muhim voqealar yuz berishi kerak edi. Havoriy shunday degan: ‘Tezda fikringizdan chalg‘imanglar va na ruh, na so‘z, na go‘yo bizdan chiqqan maktub orqali vahimaga tushmanglar; go‘yo Masihning kuni yaqinlashib qolgandek. Hech kim sizlarni hech qanday yo‘l bilan aldab qo‘ymasin; chunki avvalo yuz o‘g‘irish kelmaguncha va halokat o‘g‘li bo‘lgan o‘sha gunoh odami oshkor bo‘lmaguncha, o‘sha kun kelmaydi; u Xudo deb atalgan yoki sajda qilinadigan har narsaga qarshi turadi va o‘zini ulardan yuqori ko‘taradi; shunday qilib, u Xudodek Xudoning ma‘badida o‘tirib, o‘zini Xudo ekanini ko‘rsatadi.’”

“Pavlusning so‘zlari noto‘g‘ri talqin qilinmasligi kerak edi. U maxsus vahiy orqali Salonikaliklarni Masihning darhol kelishi haqida ogohlantirgan, deb ta‘lim berilmasligi lozim edi. Bunday qarash imon borasida chalkashlikni keltirib chiqarar edi; chunki ko‘pincha ko‘ngil qolishi imonsizlikka olib boradi. Shuning uchun havoriy birodarlarni undan kelayotgandek bo‘lgan bunday xabarni qabul qilmaslikka ogohlantirdi va payg‘ambar Doniyor tomonidan shu qadar aniq tasvirlangan papalik hokimiyati hali ko‘tarilib chiqib, Xudoning xalqiga qarshi urush olib borishi kerakligini ta‘kidlashda davom etdi. Bu hokimiyat o‘zining o‘lim keltiruvchi va kufrona ishini ado etmagunicha, jamoat uchun o‘z Rabbining kelishini kutish behuda bo‘lar edi. Pavlus: ‘Esingizda yo‘qmi, men hali sizlar bilan bo‘lganimda ularni sizlarga aytgan edim-ku?’ deb so‘radi.”

“Haqiqiy jamoat boshiga tushishi kerak bo‘lgan sinovlar dahshatli edi. Havoriy bu so‘zlarni yozayotgan paytning o‘zidayoq, «qonunsizlik siri» allaqachon amal qila boshlagan edi. Kelajakda yuz berishi kerak bo‘lgan voqealar esa «shaytonning faoliyatiga ko‘ra, har xil qudrat, alomatlar va yolg‘on mo‘jizalar bilan, hamda halok bo‘layotganlarda nohaqlikning har xil aldovlari bilan» sodir bo‘lishi kerak edi.”

“Haqiqatga bo‘lgan muhabbat”ni qabul qilishdan bosh tortadiganlar haqidagi havoriyni bayonoti ayniqsa tantanalidir. U haqiqat xabarlarini ataylab rad etadigan barcha kishilar to‘g‘risida shunday degan edi: “Shu sababdan Xudo ularga kuchli adashishni yuboradi, toki ular yolg‘onga ishoninlar: toki haqiqatga ishonmagan, balki nohaqlikdan zavq olganlarning barchasi hukm qilinsin.” Insonlar Xudo O‘z rahm-shafqati bilan ularga yuboradigan ogohlantirishlarni jazosiz rad eta olmaydilar. Bu ogohlantirishlardan yuz o‘g‘irishda davom etadiganlardan Xudo O‘z Ruhini qaytarib oladi va ularni o‘zlari sevgan aldovlarga tashlab qo‘yadi.” Havoriylarning faoliyati, 265, 266.

Butparastlik bilan cherkov o‘rtasidagi murosa o‘sha davr masihiylarini papalik Rimidan ajralishga olib borgan ogohlantiruvchi belgi edi, biroq shuni ta‘kidlash lozimki, Pavlus Iso bergan qochish haqidagi ogohlantirishga qo‘shgan nur aynan Uilyam Miller Doniyor kitobidagi “kundalik” butparast Rimni anglatishini tushunib yetgan o‘sha parchadir. Butparast Rimning to‘sib turishi, so‘ngra esa papalik Rim taxtga ko‘tarilishi uchun chekinib tushib ketishi o‘rtasidagi bashoratli munosabat anglanishi zarur bo‘lgan haqiqat edi, chunki bu bashoratli munosabatni tan olmaslik oqibatlari o‘sha haqiqatni sevmaganlar ustiga kuchli adashishni keltirar edi. Opa Uayt ayni shu tarixga murojaat qiladi:

“Ruhoniy liboslariga burkangan va jamoat ichiga kiritilgan aldovlar hamda jirkanchliklarga qarshi, sodiq qolishni istaganlar qat‘iy turib olishlari uchun shiddatli kurash talab etilar edi.

Muqaddas Kitob imonning mezoni sifatida qabul qilinmas edi. Diniy erkinlik ta'limoti bid'at deb atalardi, va uni qo'llab-quvvatlaganlar nafrat qilinib, ta'qib ostiga olinardi.

“Uzoq va shiddatli kurashdan so'ng, sodiq bo'lgan ozchilik, agar murtad jamoat hanuzgacha o'zini yolg'on va butparastlikdan xalos etishni rad etsa, u bilan bo'lgan har qanday ittifoqni bekor qilishga qaror qildi. Ular Xudoning kalomiga itoat etishlari uchun ajralish mutlaq zarurat ekanini angladilar. Ular o'z jonlari uchun halokatli bo'lgan xatolarga toqat qila olmas edilar, shuningdek farzandlari va farzandlarining farzandlari imonini xatarga qo'yadigan namuna ko'rsatishga ham jur'at eta olmas edilar. Tinchlik va birlikni ta'minlash uchun ular Xudoga sadoqatga muvofiq bo'lgan har qanday yon berishga tayyor edilar; biroq ular tinchlikning o'zi ham tamoyilni qurbon qilish evaziga haddan tashqari qimmatga tushishini his qildilar. Agar birlikka faqat haqiqat va solihlikdan voz kechish orqali erishish mumkin bo'lsa, unda tafovut bo'lsin, hatto urush ham bo'lsin.” The Great Controversy, 45, 46.

Oxirgi kunlarda Amerika Qo'shma Shtatlari bilan papalik o'rtasidagi bashoratli munosabat 538-yilgacha bo'lgan davrda butparast Rim bilan papalik Rim o'rtasidagi munosabatni Pavlus aniqlab bergani orqali timsollashtirilgan va ta'kidlangan. Rimning uch karra qo'llanishida, butparast Rim vayronagarchilik qabihligi qochish uchun belgi ekanini bildirgan Isoning so'zlarini bajo keltirdi, va papalik Rim ham Isoning so'zlarini bajo keltirdi. Opa Uayt Masihning so'zlarining yana bir bajo kelishini ko'rsatadi.

“Endi Xudoning xalqi uchun o'z mehr-muhabbatini bu dunyoga bog'laydigan yoki o'z xazinasini unda to'playdigan vaqt emas. Ilk shogirdlar singari, biz ham vayron va yolg'iz joylardan panoht izlashga majbur bo'ladigan vaqt uzoq emas. Quddusning Rim qo'shinlari tomonidan qamal qilinishi Yahudiyadagi masihiylar uchun qochish ishorasi bo'lganidek, papalik shanbasini majburan joriy etuvchi farmonda xalqimizning hokimiyatni o'z qo'lga olishi ham biz uchun ogohlantirish bo'ladi. O'shanda yirik shaharlardan chiqib ketishning, so'ngra esa tog'lar orasidagi xilvat joylardagi tanho maskanlarga ko'chib borish uchun kichik shaharlardan ham ketishga hozirlik ko'rishning vaqti keladi.” Testimonies, 5-jild, 464.

Masihning davridagi masihiylar uchun bu ogohlantirish Quddusdan qachon qochish kerakligini ko'rsatdi. Beshinchi va oltinchi asrlarda esa bu ogohlantirish masihiylarni sahroga qochishga undadi.

Va xotin sahroga qochib ketdi; u yerda uning uchun Xudo tomonidan tayyorlangan bir joy bor edi, toki u yerda uni ming ikki yuz oltmish kun boqsinar.... Va xotinga buyuk burgutning ikki qanoti berildi, toki u ilonning yuzidan sahroga, o'z joyiga uchib borsin; u yerda bir zamon, zamonlar va yarim zamon davomida oziqlantiriladi. Va ilon o'z og'zidan xotinning ortidan daryodek suv otdi, toki uni oqim bilan oqizib yuborsin. Ammo yer xotinga yordam berdi, va yer o'z og'zini ochib, ajdaho o'z og'zidan otib chiqargan daryoni yutib yubordi. Va ajdaho xotindan g'azablandi va uning zurriyotining qolgani bilan urush qilgani ketdi; ular Xudoning amrlarini saqlaydilar va Iso Masihning shahodatiga egadirlar. Vahiy 12:6, 15–17.

Iso har doim bir narsaning nihoyasini o'sha narsaning boshlanishi bilan tasvirlaydi, chunki U Alfa va Omegadir. Papalik Rimining tarixidagi xarobalik keltiruvchi jirkanchlik haqidagi ogohlantirish papalik hokimiyati muqaddas joyda turgan deb tan olingan paytda anglab yetildi.

Bu ogohlantirish Matto, Mark va Luqo tomonidan qayd etilgan bo‘lib, har bir iqtibosda so‘zlarning ozgina farqi mavjud. Matto shunday deydi: “Shunday ekan, sizlar Doniyor payg‘ambar orqali aytilgan vayronagarchilik jirkanchini muqaddas joyda turganini ko‘rganingizda”, Mark esa shunday deydi: “sizlar Doniyor payg‘ambar orqali aytilgan vayronagarchilik jirkanchini turmasligi kerak bo‘lgan joyda turganini ko‘rganingizda.” Luqo shunday deydi: “sizlar Quddusning qo‘shinlar bilan o‘rab olinganini ko‘rganingizda, bilinglarki, uning vayron bo‘lishi yaqinlashgan. Shunda Yahudiyada bo‘lganlar tog‘larga qochsinlar.”

Uchala guvohlikning barchasi birgalikda tatbiq etiladi. Yanada aniqroq tatbiqda, Luqoning Quddusning lashkarlar bilan qurshab olinishi haqidagi ishorasi, milodiy 66-yilda majusiy Rim Quddusga qarshi qamalni boshlaganida, Quddusda hali qolayotgan masihiylar darhol qochishlari kerakligi haqidagi ogohlantirishni belgilab beradi. Matto tilga olgan “muqaddas joy” Pavlus aniqlab bergan, “Xudoning ma‘badida o‘tirib, o‘zini Xudo deb ko‘rsatuvchi” “gunoh odami”ga mos keladi; shu tariqa bu “xarob qiluvchi jirkanchlik”ning papalikdagi bajo bo‘lishini ifodalaydi. Mark esa xarob qiluvchi jirkanchlikning bo‘lishi kerak bo‘lmagan joyda turganini ko‘rsatadi va bu oxirgi kunlarda Adventizmga berilgan qochish haqidagi ogohlantirishga mos keladi. Ogohlantirishlarning ikkitasi, ogohlantirishni o‘qigan har kim uni tushunishi kerakligi haqidagi amr bilan bog‘langan bo‘lib, ularning barchasi o‘sha davrdagi masihiylarga qochish kerakligini bildirish uchun berilgan alomatga qaratilgandir.

“Xalqingning qaroqchilari”ni Amerika Qo‘shma Shtatlari deb da‘vo qiluvchilar tomonidan noto‘g‘ri talqin qilingan uch karra tatbiqning soxta qo‘llanishi shuni ko‘rsatadiki, “xarob qiluvchi jirkanchlik” Amerika Qo‘shma Shtatlaridagi yakshanba qonuni bilan amalga oshganda, o‘sha paytda majburan ijro etiladigan yakshanba qonuni Amerika Qo‘shma Shtatlarini Zamonaviy Rim sifatida belgilaydi, chunki butparast Rim ham, papalik Rimi ham ilgari yakshanba qonunini majburan ijro etgan.

O‘sha nuqsonli tatbiqning muammosi shundaki, butparast Rimning yakshanba qonuni milodiy 321-yilda joriy etilgan, holbuki butparast Rimning “xarob qiluvchi jirkanchlik”ni bajo keltirishi milodiy 66-yilda sodir bo‘lgan edi — ya‘ni milodiy 321-yildagi yakshanba qonunidan 255 yil avval. Xuddi shuningdek, “gunoh odami”ni yuzaga keltirgan murosa allaqachon Pavlus davridayoq sodir bo‘layotgan edi; u: “qonunsizlik siri allaqachon amal qilmoqda”, degan, holbuki papalikning yakshanba qonuni undan to‘rt asrdan ham ko‘proq vaqt keyin paydo bo‘ldi. Bashoratning uch karra tatbiqidagi dastlabki ikki guvoh oxirgi kunlardagi uchinchi bajo kelishning xususiyatlarini belgilab beradi. Oxirgi kunlardagi “xarob qiluvchi jirkanchlik”, ikki tarixiy guvohlik va Masihning so‘zlari haqidagi Muqaddas Kitobdagi uch qaydga ko‘ra, yakshanba qonunining ijro etilishini emas, balki qochish haqidagi ogohlantirishni anglatadi.

Keyingi maqolada biz bashoratning uch karra tatbiqi bilan bog‘liq o‘rnatilgan qoidalar nuqtayi nazaridan nega bu tatbiq nuqsonli ekanini, shuningdek, Masih bergan ogohlantirish kontekstida yakshanba qonunining identifikatsiya qilinishi nega bashorat tarixining noto‘g‘ri talqin etilishi ekanini tahlil qilamiz.

“Butparastlik bilan xristianlik o‘rtasidagi bu murosa bashoratda Xudoga qarshi chiqib, o‘zini Xudodan yuqori ko‘taruvchi deb oldindan aytilgan ‘gunoh odami’ning shakllanishiga olib keldi. Soxta dinning o‘sha ulkan tizimi shayton qudratining bir durdonasidir — uning o‘z irodasiga ko‘ra yer yuzini boshqarish uchun taxtga o‘tirishga bo‘lgan urinishlarining bir yodgorligidir.” The Great Controversy, 50.